

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2019. gada 12. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Preču zīmes – Direktīva 2008/95/EK – 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts – Sajaukšanas iespēja – Kopējais iespaids – Agrāka preču zīme, kas reģistrēta, pievienojot paziņojumu par atteikšanos – Šādas atteikšanās iedarbība uz agrākās preču zīmes aizsardzības apjomu

Lietā C-705/17

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, *Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen* (Sveas apelācijas tiesas Patentu un komerclietu palāta Stokholmā, Zviedrija), iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 20. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 15. decembrī, tiesvedībā

Patent- och registreringsverket

pret

Mats Hansson,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], tiesneši K. Likurģs [*C. Lycourģos*], E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Ilešiĉs [*M. Ilešič*] (referents) un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*],

ģenerāladvokāts: Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*],

sekretāre: S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Patent- och registreringsverket* vārdā – K. Isaksson un M. Nowicka, kā arī M. Ahlgren, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – K. Simonsson un É. Gippini Fournier, kā arī E. Ljung Rasmussen un G. Tolstoy, pārstāvji,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 13. decembra tiesas sēdi,

noklausijusies ģenerāladvokāta secinājumus 2019. gada 6. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – zviedru.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/95/EK (2008. gada 22. oktobris), ar ko tuvinā dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 2008, L 299, 25. lpp.), 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Patent- och registreringsverket* (Zviedrijas Intelektuālā īpašuma birojs, Zviedrija, turpmāk tekstā – “PRV”) un *Mats Hansson*, Zviedrijas pilsoni, par atteikumu reģistrēt vārdisku apzīmējumu “ROSLAGSÖL” kā valsts preču zīmi.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2008/95 4., 6., 8., 10. un 11. apsvērumā ir paredzēts:
 - “(4) Neliemas, ka būtu vajadzīgs uzsākt dalībvalstu tiesību aktu par preču zīmēm visaptverošu tuvināšanu. Būs pietiekami, ja tuvināšanu ierobežos ar tām attiecīgo valstu tiesību normām, kas vistiešāk ietekmē iekšējā tirgus funkcionēšanu.
- [..]
- (6) Dalībvalstīm vajadzētu būt arī tiesīgām noteikt procesuālos noteikumus attiecībā uz reģistrācijas ceļā iegūtu preču zīmju reģistrāciju, atcelšanu un spēkā neesamību. Tās var, piemēram, noteikt preču zīmju reģistrācijas un spēkā neesamības atzīšanas procedūru veidu, nolemt, vai agrākas tiesības būtu jāizmanto vai nu reģistrācijas procedūrā, vai spēkā neesamības atzīšanas procedūrā, vai abās šajās procedūrās, un, ja tās atļauj, ka agrākas tiesības tiek izmantotas reģistrācijas procedūrā, pieļauj iebildumu procedūru vai *ex officio* pārbaudes procedūru, vai abas šīs procedūras. [..]
- [..]
- (8) Mērķu, pēc kuriem tiecas tiesību aktu tuvināšana, sasniegšana prasa, lai apstākļi reģistrētas preču zīmes iegūšanai un paturēšanai visās dalībvalstīs kopumā būtu vienādi. [..]
- [..]
- (10) Lai atvieglotu preču un pakalpojumu brīvu apgrozību, ir būtiski nodrošināt, lai reģistrētās preču zīmes saņemtu vienādu aizsardzību saskaņā ar visu dalībvalstu tiesību sistēmām. Tam tomēr nevajadzētu kavēt dalībvalstīm piešķirt pēc savas izvēles plašu aizsardzību tām preču zīmēm, kurām ir reputācija.
- (11) Aizsardzībai, ko iegūst reģistrēta preču zīme, kuras funkcija jo īpaši ir garantēt preču zīmi kā izcelsmes norādi, jābūt absolūtai identitātes gadījumā starp preču zīmi un tās apzīmējumu un starp precēm vai pakalpojumiem. Aizsardzībai būtu jāattiecas arī uz tiem gadījumiem, kad preču zīme un apzīmējums un preces vai pakalpojumi ir identiski. Obligāti ir jāsniedz līdzības jēdziena interpretācija attiecībā uz iespēju sajaukt. Iespējai sajaukt, kuras novērtējums ir atkarīgs no daudziem elementiem, un jo īpaši no preču zīmes atpazīstamības tirgū, iespējamām asociācijām ar izmantotām vai reģistrētām zīmēm, no līdzības pakāpes starp preču zīmi un apzīmējumu starp identificētajām precēm vai pakalpojumiem, būtu jāveido īpaši nosacījumi šādai aizsardzībai. Veidiem, kādos var konstatēt iespēju sajaukt, un jo īpaši pienākumam pierādīt, būtu jābūt attiecīgās valsts procesuālo noteikumu, kuri šai direktīvai nebūtu jāierobežo, jautājumam.

4 Atbilstoši Direktīvas 2008/95 3. panta 1. punkta c) apakšpunktam:

“1. Neregistrē vai pierēģistrēšanas gadījumā pasludina par spēkā neesošiem:

[..]

c) preču zīmes, kas sastāv tikai no apzīmējumiem vai norādēm, kuri var noderēt tirdzniecībā, lai apzīmētu preču veidu, kvalitāti, daudzumu, paredzēto nolūku, vērtību, ģeogrāfisko izcelsmi vai preču ražošanas vai pakalpojuma sniegšanas laiku, vai citas preču raksturīgas pazīmes.”

5 Minētās direktīvas 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir noteikts:

“1. Preču zīmi neregistrē vai, ja tā ir reģistrēta, pasludina par spēkā neesošu:

[..]

b) ja tās identitātes vai līdzības ar agrāko preču zīmi un preču vai pakalpojumu, uz ko attiecas šīs preču zīmes, identitātes vai līdzības dēļ pastāv varbūtība maldināt sabiedrību, kas ietver asociācijas iespēju ar agrāko preču zīmi.”

6 Šīs pašas direktīvas 5. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir formulēts šādi:

“1. Reģistrētā preču zīme piešķir īpašniekam šajā ziņā ekskluzīvas tiesības. Īpašniekam ir tiesības atturēt visas trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu, lietot komercdarbībā:

[..]

b) jebkuru apzīmējumu, ja tā identitātes vai līdzības preču zīmei un preču vai pakalpojumu, uz ko attiecas preču zīme, identitātes vai līdzības dēļ pastāv varbūtība maldināt sabiedrību, kas ietver asociācijas iespēju starp apzīmējumu un preču zīmi.”

7 Šīs pašas direktīvas 6. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts:

“1. Preču zīme nedod tās īpašniekam tiesības aizliegt trešai personai izmantot komercdarbībā:

[..]

b) norādes attiecībā uz preču vai sniegtā pakalpojuma veidu, kvalitāti, daudzumu, paredzēto nolūku, vērtību, ģeogrāfisko izcelsmi, preču ražošanas vai pakalpojuma sniegšanas laiku, vai citas preču vai pakalpojumu īpašības.”

8 Direktīva 2008/95 ir atcelta no 2019. gada 15. janvāra ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/2436 (2015. gada 16. decembris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 2015, L 336, 1. lpp.) un kura ir stājusies spēkā 2016. gada 12. janvārī. Tomēr, ņemot vērā pamatlietā aplūkotā reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas datumu, šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāizskata atbilstoši Direktīvas 2008/95 tiesību normām.

- 9 Padomes Regulas (EK) Nr. 207/2009 (2009. gada 26. februāris) par [Eiropas Savienības] preču zīmi (OV 2009, L 78, 1. lpp.) 37. panta 2. punktā, ar kuru tika aizstāts identiski formulētais Padomes Regulas (EK) Nr. 40/94 (1993. gada 20. decembris) par Kopienas preču zīmi (OV 1994, L 11, 1. lpp.) 38. panta 2. punkts, bija paredzēts:

“Ja preču zīme ietver elementu, kas nav atšķirīgs, un ja minētā elementa iekļaušana preču zīmē varētu radīt šaubas arī attiecībā uz preču zīmes aizsardzības jomu, Birojs [Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs (EUIPO)] var noteikt nosacījumu minētās preču zīmes reģistrācijai, lai pieteikuma iesniedzējs deklarē, ka atsakās no ekskluzīvām tiesībām uz šo elementu. Atteikšanos attiecīgi publicē kopā ar [Eiropas Savienības] preču zīmes pieteikumu vai reģistrāciju.”

- 10 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2015/2424 (2015. gada 16. decembris), ar ko groza Regulu Nr. 207/2009 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 2868/95, ar ko īsteno Regulu (EK) Nr. 40/94 un atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 2869/95 par maksām, kas jāmaksā Iekšējā tirgus saskaņošanas birojam (preču zīmes, paraugi un modeļi) (OV 2015, L 341, 21. lpp.), minētais Regulas Nr. 207/2009 37. panta 2. punkts tika atcelts.

Zviedrijas tiesības

- 11 Saskaņā ar *varumärkslagen* (2010:1877) (2010. gada Likums Nr. 1877 par preču zīmēm, turpmāk tekstā – “2010. gada likums”) 1. nodaļas 6. pantu preču zīmei piešķirtās ekskluzīvās tiesības tiek iegūtas ar tās reģistrāciju.
- 12 2010. gada likuma 1. nodaļas 10. panta pirmās daļas 2) punktā ir paredzēts, ka no preču zīmei piešķirtajām ekskluzīvajām tiesībām izriet, ka vienīgi tās īpašnieks un neviens cits bez viņa atļaujas nevar lietot komercdarbībā apzīmējumu, attiecībā uz kuru tā identitātes vai līdzības ar preču zīmi un preču vai pakalpojumu, uz ko attiecas preču zīme un apzīmējums, identitātes vai līdzības dēļ pastāv sajaukšanas iespēja no sabiedrības viedokļa, kas ietver risku, ka radīsies iespaids par saistību starp apzīmējuma lietotāju un preču zīmes īpašnieku.
- 13 2010. gada likuma 2. nodaļas 5. pantā ir precizēts, ka šajā nodaļā noteiktie vispārējie reģistrācijas nosacījumi ir tādi, ka preču zīmei ir jāpiemīt atšķirtspējai attiecībā uz tām precēm vai pakalpojumiem, kuri ar to ir aptverti.
- 14 Saskaņā ar minētā 2010. gada likuma 2. nodaļas 8. panta pirmās daļas 2) punktu, preču zīmi neregistrē, ja pastāv līdzība ar agrāku preču zīmi un tās identiskuma vai līdzības ar precēm vai pakalpojumiem, kurus šīs abas preču zīmes aptver, ja pastāv sajaukšanas iespēja, ieskaitot iespaida varbūtību, ka preču zīmes lietotājs tiks asociēts ar reģistrētās preču zīmes īpašnieku.
- 15 2010. gada likuma 2. nodaļas 12. panta pirmajā daļā ir paredzēts, ka, ja preču zīmē ir elements, kas nevar tikt reģistrēts pats par sevi, un ja pastāv acīmredzama iespēja, ka preču zīmes reģistrācija var izraisīt neskaidrības par piešķirto ekskluzīvo tiesību tvērumu, šis elements reģistrācijas brīdī var tikt izslēgts no aizsardzības, pievienojot atteikšanos [no ekskluzīvām tiesībām].
- 16 Minētā 12. panta otrajā daļā ir precizēts, ka, ja vēlāk minētais elements kļūst reģistrācijas nosacījumiem atbilstošs, šī tiesību norma ļaus veikt vai nu šī elementa, vai arī preču zīmes kopumā reģistrāciju jauna reģistrācijas pieteikuma ietvaros bez šādas atteikšanās.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 17 2007. gadā Zviedrijas sabiedrība *Norrtelje Brenneri Aktiebolag* attiecībā uz alkoholiskiem dzērieniem, kas atbilstoši pārskatītajam un grozītajam 1957. gada 15. jūnija Nicas Nolīgumam par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju preču zīmju reģistrācijas vajadzībām (turpmāk tekstā – “Nicas nolīgums”) ietilpst 33. klasē, kā valsts preču zīmi reģistrēja šādu vārdisku un grafisku apzīmējumu (turpmāk tekstā – “agrākā preču zīme”):

Fig. 1.

- 18 Šai reģistrācijai tika pievienots paziņojums par atteikšanos, kurā bija paredzēts, ka “reģistrācija nepiešķir ekskluzīvas tiesības uz vārdu “RoslagsPunsch””. Minētā paziņojuma ierakstu kā agrākās preču zīmes reģistrācijas nosacījumu prasīja *PRV*, jo vārds “Roslags” norāda uz Zviedrijas reģionu un vārds “Punsch” apraksta šajā reģistrācijā norādītās preces.
- 19 Ar 2015. gada 16. decembra dokumentu *M. Hansson*, atbildētājs pamatlietā, lūdza *PRV* reģistrēt vārdisku apzīmējumu “ROSLAGSÖL” kā valsts preču zīmi attiecībā uz atbilstoši Nicas nolīgumam 32. klasē ietilpstošām precēm – it īpaši attiecībā uz alkoholiskiem dzērieniem un alu.
- 20 2016. gada 14. jūlijā *PRV* noraidīja šo reģistrācijas pieteikumu šī apzīmējuma sajaukšanas iespējas ar agrāko preču zīmi dēļ. *PRV* konstatēja, ka konfliktējošie apzīmējumi sākas ar aprakstošo vārdu “Roslags”. Tas, ka tajā ir ietverti arī citi vārdi vai grafiski elementi, nekādi nemazinot līdzību, jo vārds “Roslags” esot abu apzīmējumu dominējošais elements. Turklāt apzīmējumi attiecoties uz identiskām vai līdzīgam precēm, kuras varētu tikt izplatītas pa vieniem un tiem pašiem tirdzniecības kanāliem un kuri varētu būt adresēti vieniem un tiem pašiem klientiem.
- 21 *M. Hansson* par šo lēmumu cēla prasību *Patent- och marknadsdomstolen* (Patentu un komerclietu palāta, Zviedrija), norādot uz jebkādas sajaukšanas iespējas starp aplūkotajiem apzīmējumiem neesamību. Runājot par paziņojuma par atteikšanos saistībā ar agrāko preču zīmi ietekmi uz prasības risinājumu, *PRV* šajā tiesā norādīja, ka preču zīmes elements, kurš ar atteikšanos ir ticis izslēgts no aizsardzības, principā ir uzskatāms par tādu, kam nav atšķirtspējas. Izskatāmajā lietā agrākās preču zīmes reģistrācija esot tikusi veikta, pievienojot šādu atteikšanos, tāpēc, ka minētā preču zīme ietver ģeogrāfisku reģionu aprakstošu vārdu, proti, “Roslags”.
- 22 Tomēr *PRV* prakse attiecībā uz ģeogrāfisko nosaukumu atšķirtspējas neesamību pa šo laiku esot attīstījusies, jo īpaši, lai īstenotu atzinumus, kas izklāstīti 1999. gada 4. maija sprieduma *Windsurfing Chiemsee* (C-108/97 un C-109/97, EU:C:1999:230) 31. un 32. punktā. Vārdu “Roslags” pašu par sevi tagad var reģistrēt kā preču zīmi, un tam esot piešķirta atšķirtspēja saistībā ar izskatāmajā lietā aplūkotajām precēm tādējādi, ka tas varot pat dominēt agrākās preču zīmes kopējā iespaidā. Tādējādi

no konfliktējošo apzīmējumu visaptverošā vērtējuma izrietot, ka kopīgā elementa “Roslags” dēļ konkrētai sabiedrības daļai varētu būt iespaids, ka ar šiem apzīmējumiem aptvertajām precēm ir viena un tā pati komercizcelsme.

- 23 *Patent- och marknadsdomstolen* (Patentu un komerclietu palāta), pretēji *PRV* paustajam viedoklim, apmierināja *M. Hansson* prasību un reģistrēja viņa apzīmējuma kā preču zīmi, konstatējot sajaukšanas iespējas neesamību. Šī tiesa arī precizēja, ka, neraugoties uz paziņojumu par atteikšanos, minētās [sajaukšanas] iespējas vērtējumā ir jāņem vērā tajā ietvertie vārdi, jo tiem var būt ietekme uz agrākās preču zīmes radīto kopējo iespaidu un tādējādi uz šīs pēdējās minētās aizsardzības apjomu. Minētās tiesas ieskatā, šī paziņojuma mērķis esot precizēt, ka no agrākās preču zīmes reģistrācijas izrietošās ekskluzīvās tiesības neattiecas uz tajā norādītajiem vārdiem.
- 24 *PRV* par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Svea hovrätt Patent- och marknadsöverdomstolen* (Sveas apelācijas tiesas Patentu un komerclietu palāta Stokholmā, Zviedrija).
- 25 Šī tiesa paskaidro, ka, tās ieskatā, Direktīva 2008/95 un ar to saistītā judikatūra apstiprina, ka materiālās tiesības, kas attiecas uz valsts preču zīmes aizsardzību Savienības tiesību līmenī principā ir pilnībā saskaņotas, turpretī procesuālās tiesību normas ietilpst dalībvalstu kompetencē. Tādējādi tā šaubās par to, vai valsts tiesību norma, kas ļauj ieviest paziņojumu par atteikšanos, var tikt kvalificēta kā “procesuālo tiesību norma”, lai gan tās rezultātā tiek grozīti kritēriji, uz kuriem ir balstīts visaptverošais vērtējums, kas jāveic, lai izvērtētu sajaukšanas iespēju minētās direktīvas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.
- 26 Šajā ziņā tā šaubās par to, vai šis noteikums, tostarp ņemot vērā Tiesas pastāvīgo judikatūru, kurā ir prasīts, lai sajaukšanas iespējas vērtējums tiktu balstīts uz kopējo iespaidu un ka patērētāju uztverei ir noteicošā loma visaptverošajā minētās iespējas vērtējumā, ir interpretējams tādējādi, ka paziņojums par atteikšanos var ietekmēt šo novērtējumu, ņemot vērā faktu, ka agrākās zīmes elements tās reģistrācijas brīdī ir skaidri izslēgts no aizsardzības ar šo paziņojumu par atteikšanos, kā rezultātā šim elementam, veicot kopējā iespaida analīzi, tiks piešķirta mazāka nozīme, nekā tam būtu bijusi atzīta šādas atteikšanās neesamības gadījumā.
- 27 Ja Direktīva 2008/95 nepieļautu šādu pieeju, tad rastos jautājums, vai tajā ir pieļauts, ka paziņojuma par atteikšanos rezultātā elements, uz kuru tas attiecas, tiek uzskatīts par tādu, uz kuru neattiecas agrākās preču zīmes reģistrācija un uz kuru neattiecas arī preču zīmes aizsardzība, kā rezultātā tas var tikt izslēgts no sajaukšanas iespējas analīzes šī direktīvas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē. Iesniedzējtiesas ieskatā, šķiet, ka šādu pieeju esot izmantojis *EUIPO*, piemērojot Regulas Nr. 207/2009 37. panta 2. punktu.
- 28 Turklāt šī tiesa norāda, ka valstu tiesu judikatūra saistībā ar tāda paziņojuma par atteikšanos, kāds ir paredzēts valsts tiesībās, iedarbību uz sajaukšanas iespējas analīzi minētās direktīvas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē nav vienveidīga.
- 29 Šādos apstākļos *Svea hovrätt Patent- och marknadsöverdomstolen* (Sveas apelācijas tiesas Patentu un komerclietu palāta Stokholmā) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Direktīvas 2008/95 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka visu atbilstošo faktoru visaptverošo vērtējumu, kas jāveic sajaukšanas iespējas vērtējuma ietvaros, var ietekmēt tas, ka preču zīmes elements ir tieši izslēgts no reģistrācijas sniegtās aizsardzības, proti, reģistrācijas brīdī veicot ierakstu par paziņojumu par atteikšanos?”

- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai šādā gadījumā atteikšanās var ietekmēt visaptverošo vērtējumu tādā ziņā, ka kompetentā iestāde attiecīgo elementu ņem vērā, tomēr piešķir tam mazāku nozīmi, neuzskatot to par tādu, kam ir atšķirtspēja, pat ja faktiski minētajam elementam attiecībā uz agrāko preču zīmi piemistu atšķirtspēja un tas būtu atpazīstams?
- 3) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, savukārt uz otro jautājumu noraidoša, vai atteikšanās jebkādā citā veidā var ietekmēt visaptverošo vērtējumu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 30 Ar prejudiciālajiem jautājumiem, kurus ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2008/95 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka tajā netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts paziņojums par atteikšanos, kura rezultātā no kombinētas preču zīmes atbilstošo faktoru analīzes ir izslēgts šajā paziņojumā minētais elements, lai noskaidrotu sajaukšanas iespējas esamību šīs tiesību normas izpratnē vai piešķirtu šādam elementam uzreiz un pastāvīgi ierobežotu nozīmīgumu šajā analīzē.
- 31 Vispirms ir jāatgādina, ka preču zīmes pamata funkcija ir patērētājam vai gala lietotājam garantēt marķētās preces vai pakalpojuma izcelsmes identitāti, ļaujot tam nepārprotami atšķirt šīs preces vai pakalpojumus no tiem, kam ir cita izcelsme (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2004. gada 16. septembris, *SAT.1/ITSB*, C-329/02 P, EU:C:2004:532, 23. punkts, kā arī 2017. gada 8. jūnijs, *W. F. Gözze Frottierweberei un Gözze*, C-689/15, EU:C:2017:434, 41. punkts).
- 32 Direktīvā 2008/95, kura saskaņā ar tās 1. pantu ir piemērojama tādu preču vai pakalpojumu preču zīmēm, kuras ir reģistrētas vai kuru reģistrācijas pieteikums ir iesniegts dalībvalstī, atbilstoši tās 4., 6., 8. un 10. apsvērumam ir veikta valsts tiesību normu tuvināšana, kurai ir tiešāka ietekme uz iekšējā tirgus darbību. Kā tika precizēts šajos apsvērumos, šajā nolūkā ir būtiski nodrošināt, lai reģistrētās preču zīmes saņemtu vienādu aizsardzību saskaņā ar visu dalībvalstu tiesību sistēmām un lai apstākļi reģistrētas preču zīmes iegūšanai principā visās dalībvalstīs kopumā būtu vienādi, saglabājot dalībvalstu brīvību paredzēt procesuālās tiesību normas tostarp minēto preču zīmju reģistrēšanai.
- 33 Šajā ziņā Direktīvas 2008/95 5. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir precizēts, ka reģistrēta preču zīme piešķir īpašniekam ekskluzīvas tiesības. Reģistrētas preču zīmes īpašnieks trešajām personām tostarp var aizliegt bez viņa piekrišanas izmantot komercdarbībā apzīmējumu, ja tā identitātes vai līdzības šai preču zīmei un preču vai pakalpojumu, kuri aptverti ar minēto preču zīmi un šo apzīmējumu, identitātes vai līdzības dēļ sabiedrībai rodas sajaukšanas iespēja, kas ietver asociācijas iespēju starp minēto apzīmējumu un reģistrēto preču zīmi.
- 34 Savukārt Direktīvas 2008/95 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka preču zīmi neregistrē vai, ja tā ir reģistrēta, to var atzīt par spēkā neesošu, ja tās identitātes vai līdzības ar agrāko preču zīmi un preču vai pakalpojumu, kas aptverti ar šīm abām preču zīmēm, identitātes vai līdzības dēļ sabiedrībai pastāv sajaukšanas iespēja, kas ietver asociācijas iespēju ar agrāko preču zīmi.
- 35 Minēto tiesību normu mērķis ir tādējādi aizsargāt agrāko preču zīmju īpašnieku individuālās intereses un šādi pilda preču zīmes pamatfunkciju gadījumā, kad pastāv sajaukšanas iespēja (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2005. gada 6. oktobris, *Medion*, C-120/04, EU:C:2005:594, 24.–26. punkts, un 2015. gada 22. oktobris, *BGW*, C-20/14, EU:C:2015:714, 26. punkts).
- 36 Tomēr nedz šajās pašās tiesību normās, nedz kādā citā Direktīvas 2008/95 tiesību normā nav ietverts dalībvalstīm pienākums vai aizliegums ieviest to valstu tiesībās noteikumus, kuros būtu paredzēts, ka apzīmējuma reģistrācijai par preču zīmi var tikt pievienots paziņojums par atteikšanos. Minētajās tiesību normās nav precizēta arī šāda paziņojuma iedarbība uz sajaukšanas iespējas vērtējumu minētās direktīvas izpratnē.

- 37 Šajos apstākļos, kā to secinājumu 22. un 24. punktā ir darījis ģenerāladvokāts, ir jākonstatē, ka dalībvalstis principā ir tiesīgas paredzēt savās valsts tiesībās normas, kas atļauj apzīmējuma kā preču zīmes reģistrācijas brīdī veikt ierakstu par paziņojumu par atteikšanos – neatkarīgi no tā, vai reģistrācijas pieteikuma iesniedzējs šādu pieteikumu iesniedzis brīvprātīgi vai arī pēc tās valsts biroja lūguma, kas ir atbildīga par minēto reģistrāciju, pieprasījuma, – ja vien minētie paziņojumi neapdraud Direktīvas 2008/95 noteikumu lietderīgo iedarbību un tostarp aizsardzību, kas agrāku preču zīmju īpašniekiem ir piešķirta pret tādu preču zīmju reģistrāciju, kuras varētu radīt sajaukšanas iespēju risku no patērētāju vai galalietotāju viedokļa.
- 38 Turklāt šādu paziņojumu sekas nedrīkst būt tādas, ka tiek apšaubīti Direktīvā 2008/95 izvirzītie mērķi, kas ir atgādināti tās 8. un 10. apsvērumā un kuru nolūks ir nodrošināt, ka tiesību uz reģistrēto preču zīmi iegūšana principā visās dalībvalstīs ir pakļauta vieniem un tiem pašiem nosacījumiem, un garantēt visu dalībvalstu tiesību aktos vienādu preču zīmju aizsardzību (skat. pēc analogijas spriedumus, 2007. gada 26. aprīlis, *Boehringer Ingelheim* u.c., C-348/04, EU:C:2007:249, 58. un 59. punkts; 2014. gada 19. jūnijs, *Oberbank* u.c., C-217/13 un C-218/13, EU:C:2014:2012, 66. un 67. punkts, kā arī 2011. gada 22. septembris, *Budějovický Budvar*, C-482/09, EU:C:2011:605, 30. un 32. punkts).
- 39 Izskatāmajā lietā iesniedzējtiesa norāda uz trim paredzamām valsts tiesībās paredzētā paziņojuma par atteikšanos sekām uz sajaukšanas iespējas analīzi Direktīvas 2008/95 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē. Šīs tiesas ieskatā, pirmā valsts tiesību interpretācija nozīmējot, ka kombinētas preču zīmes elements, kurš ir šāda paziņojuma par atteikšanos priekšmets, tiek izslēgts no sajaukšanas iespējas analīzes. Saskaņā ar minēto tiesību otro interpretāciju šāds elements noteikti būtu jāņem vērā šīs analīzes ietvaros, tomēr tā nozīme šajā ziņā ir jāierobežo, pat ja faktiski tas ir minētās preču zīmes atšķirtspējīgais un dominējošais elements. Trešā interpretācija būtībā nozīmējot, ka minētajā analizē šāds elements ir jāņem vērā atbilstoši Tiesas pastāvīgajā judikatūrā norādītajiem sajaukšanas iespējas analīzei piemērojamiem principiem.
- 40 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka sajaukšanas iespēja Direktīvas 2008/95 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē ir iespēja, ka sabiedrība varētu uzskatīt, ka attiecīgās preces vai pakalpojumi ir no viena uzņēmuma vai attiecīgā gadījumā no ekonomiski saistītiem uzņēmumiem (šajā ziņā skat. spriedumus, 1998. gada 29. septembris, *Canon*, C-39/97, EU:C:1998:442, 29. punkts, un 2014. gada 8. maijs, *Bimbo /ITSB*, C-591/12 P, EU:C:2014:305, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru sajaukšanas iespējas esamība ir atkarīga no daudziem elementiem, it īpaši no preču zīmes atpazīstamības tirgū, iespējamām asociācijām ar izmantotu vai reģistrētu apzīmējumu, no līdzības pakāpes starp preču zīmi un apzīmējumu un starp aptvertajām precēm vai pakalpojumiem. Tātad sajaukšanas iespēja ir jāvērtē visaptveroši, ņemot vērā visus uz izskatāmo lietu attiecināmos faktoros (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1998. gada 29. septembris, *Canon*, C-39/97, EU:C:1998:442, 16. punkts; 1999. gada 22. jūnijs, *Lloyd Schuhfabrik Meyer*, C-342/97, EU:C:1999:323, 18. punkts, kā arī 2008. gada 10. aprīlis, *adidas* un *adidas Benelux*, C-102/07, EU:C:2008:217, 29. punkts).
- 42 Šo faktoru vidū ietilpst agrākās preču zīmes atšķirtspēja, kas nosaka tās aizsardzības apjomu. Proti, Tiesa jau ir precizējusi – jo lielāka ir minētās preču zīmes atšķirtspēja, jo lielāka ir sajaukšanas iespēja (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 8. novembris, *BSH/EUIPO*, C-43/15 P, EU:C:2016:837, 62. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 Sajaukšanas iespējas visaptverošs vērtējums nozīmē noteiktu savstarpējo saistību starp vērā ņemamiem faktoriem – it īpaši preču zīmju līdzību un to aptverto preču vai pakalpojumu līdzību. Tādējādi nenozīmīgu aptverto preču vai pakalpojumu līdzību var kompensēt preču zīmju augstā līdzības pakāpe un otrādi. Šo faktoru savstarpējā saistība ir izklāstīta Direktīvas 2008/95 11. apsvērumā, saskaņā ar kuru obligāti ir jāsniedz “līdzības” jēdziena interpretācija saistībā ar sajaukšanas iespēju (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1998. gada 29. septembris, *Canon*, C-39/97, EU:C:1998:442, 17. punkts, un 1999. gada 22. jūnijs, *Lloyd Schuhfabrik Meyer*, C-342/97, EU:C:1999:323, 19. punkts).

- 44 Tāpat saskaņā ar Tiesas judikatūru tas, ka preču zīmei ir nenozīmīga atšķirtspēja, neizslēdz sajaukšanas iespēju tostarp tad, ja pastāv apzīmējumu un aptverto preču vai pakalpojumu līdzība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 8. novembris, *BSH/EUIPO*, C-43/15 P, EU:C:2016:837, 63. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 45 Attiecībā uz konfliktējošo preču zīmju vizuālo, fonētisko vai konceptuālo līdzību šim visaptverošam vērtējumam ir jābalstās uz to radīto kopējo iespaidu. Minētās sajaukšanas iespējas visaptverošajā vērtējumā noteicošā loma ir preču zīmju uztverei, kāda ir attiecīgo preču vai pakalpojumu vidusmēra patērētājam. Šajā ziņā vidusmēra patērētājs parasti uztver preču zīmi kopumā un neveic dažādu tās elementu pārbaudi (pēc analogijas skat. spriedumus, 1997. gada 11. novembris, *SABEL*, C-251/95, EU:C:1997:528, 23. punkts; 1999. gada 22. jūnijs, *Lloyd Schuhfabrik Meyer*, C-342/97, EU:C:1999:323, 25. punkts, un 2015. gada 22. oktobris, *BGW*, C-20/14, EU:C:2015:714, 35. punkts).
- 46 Ņemot vērā šos principus, kā arī visu judikatūru, kas izklāstīta šī sprieduma 40.–45. punktā, ir jākonstatē, ka, pirmkārt, valsts tiesībās paredzētais paziņojums par atteikšanos, kura rezultātā no kombinētās preču zīmes nozīmīgo faktoru analīzes, lai pierādītu sajaukšanas iespējas esamību Direktīvas 2008/95 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, tiek izslēgts minētajā paziņojumā norādītais elements tā aprakstošā rakstura vai atšķirtspējas neesamības dēļ, neatbilst šīs tiesību normas prasībām.
- 47 Proti, šāda izslēgšana varētu izraisīt to, ka tiktu kļūdaini novērtēta gan līdzība starp konfliktējošajiem apzīmējumiem, gan agrākās preču zīmes atšķirtspēja, kas izraisītu atšķirīgu sajaukšanas iespējas visaptverošo vērtējumu Direktīvas 2008/95 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, un tas tā ir vēl jo vairāk tādēļ, ka atbilstoši šī sprieduma 43. punktā precizētajam šie faktori ir savstarpēji saistīti, un, kā secinājumu 41. punktā ir norādījis ģenerālvokāts, jo šī savstarpējā saistība prasa pēc iespējas pilnīgāk minētās sajaukšanas iespējas vērtējumu saskaņot ar konkrētās sabiedrības daļas faktisko uztveri.
- 48 Šajā ziņā runājot, pirmkārt, par līdzības starp konfliktējošajiem apzīmējumiem vērtējumu, ir jāatgādina, ka nepietiek ņemt vērā tikai vienu kombinētās preču zīmes elementu un salīdzināt to ar citu preču zīmi. Tieši pretēji, salīdzinājums, pārbaudot attiecīgās preču zīmes, ir jāveic, katru no tām apskatot kopumā, it īpaši ņemot vērā to atšķirtspējīgos un dominējošos elementus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 22. oktobris, *BGW*, C-20/14, EU:C:2015:714, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 49 Līdz ar to katrā individuālā gadījumā ir jāizvērtē apzīmējuma sastāvdaļas un to attiecīgās nozīmes konkrētās sabiedrības daļas uztverē, lai atkarībā no izskatāmās lietas konkrētajiem apstākļiem noteiktu attiecīgā apzīmējuma kopējā radīto iespaidu konkrētās sabiedrības daļas atmiņā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 8. maijs, *Bimbo/ITSB*, C-591/12 P, EU:C:2014:305, 34. un 36. punkts). Tātad nevar jau iepriekš un vispārēji uzskatīt, ka konfliktējošā apzīmējuma aprakstošie elementi ir jāizslēdz no to līdzības vērtējuma (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 7. maijs, *Adler Modemärkte/ITSB*, C-343/14 P, nav publicēts, EU:C:2015:310, 38. punkts).
- 50 Otrkārt, runājot par agrākās preču zīmes atšķirtspēju, no Tiesas judikatūras izriet, ka šīs atšķirtspējas noteikšana ir tostarp atkarīga no šīs preču zīmes raksturīgajām īpašībām, arī no to preces vai pakalpojumu, attiecībā uz kuriem minētā preču zīme reģistrēta, aprakstošā elementa esamības vai neesamības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1999. gada 22. jūnijs, *Lloyd Schuhfabrik Meyer*, C-342/97, EU:C:1999:323, 20., 22. un 23. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 51 Taču, kā secinājumu 43. punktā ir norādījis ģenerālvokāts, apzīmējuma spēja identificēt preces vai pakalpojumus, attiecībā uz kuriem tā ir reģistrēta kā preču zīme, kā tādus, kuru izcelsme ir no noteikta uzņēmuma, ir jāizvērtē, ņemot vērā apzīmējumu kopumā un tātad ievērojot visas pēdējā minētā sastāvdaļas, kā rezultātā kāda agrākās preču zīmes elementa izslēgšana no šīs preču zīmes atšķirtspējas analīzes var ietekmēt tās aizsardzības apjomu.

- 52 Otrām kārtām ir jākonstatē, ka tādu iemeslu dēļ, kas ir analogiski šī sprieduma 48.–51. punktā izklāstītajiem, valsts tiesību normā paredzētā paziņojuma par atteikšanos rezultātā kombinētas preču zīmes elementam, kurš tajā ir norādīts, uzreiz un pastāvīgi tiktu atzīta atšķirtspējas neesamība, kas nozīmētu, ka šim elementam sajaukšanas iespējas analizē būtu ierobežots nozīmīgums Direktīvas 2008/95 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, kas arī būtu šīs tiesību normas prasībām neatbilstoši.
- 53 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmkārt, ka kombinētas preču zīmes aprakstošie elementi, kuriem nav atšķirtspējas vai kuriem ir neliela atšķirtspēja, neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav minēti tādā paziņojumā par atteikšanos kā pamatlietā aplūkotais, līdzības starp apzīmējumiem analizē ir mazāk nozīmīgi nekā elementi, kuriem ir būtiskāka atšķirtspēja un kuriem ir lielāka iespēja dominēt šīs preču zīmes kopējā radītajā iespaidā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1997. gada 11. novembris, *SABEL*, C-251/95, EU:C:1997:528, 23. punkts, un rīkojumu, 2006. gada 27. aprīlis, *L'Oréal/ITSB*, C-235/05 P, nav publicēts, EU:C:2006:271, 43. punkts).
- 54 Tomēr Tiesa jau ir precizējusi, ka katra apzīmējuma individuāls vērtējums, lai noteiktu tā radīto kopējo iespaidu un kāds ir prasīts Tiesas pastāvīgajā judikatūrā, ir jāveic atkarībā no īpašajiem lietas apstākļiem, un to nevar uzskatīt par tādu, kas ir pakļauts vispārīgām prezumpcijām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 8. maijs, *Bimbo/ITSB*, C-591/12 P, EU:C:2014:305, 36. punkts).
- 55 Otrkārt, ja agrākajā preču zīmē un reģistrācijai pieteiktajā apzīmējumā sakrīt elements, kuram ir neliela atšķirtspēja vai arī kurš attiecībā uz aplūkotajām precēm un pakalpojumiem ir aprakstošs, ir taisnība, ka sajaukšanas iespējas visaptverošā vērtējuma Direktīvas 2008/95 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē rezultātā bieži šādas iespējas esamība netiks konstatēta. Tomēr no Tiesas judikatūras izriet, ka šādas sajaukšanas iespējas esamības konstatējums nozīmīgo faktoru savstarpējās saistības šajā ziņā dēļ nevar tikt izslēgts jau iepriekš un jebkurā gadījumā (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2012. gada 29. novembris, *Hrbek/ITSB*, C-42/12 P, nav publicēts, EU:C:2012:765, 63. punkts, kā arī spriedumu, 2016. gada 8. novembris, *BSH/EUIPO*, C-43/15 P, EU:C:2016:837, 48. un 61.–64. punkts).
- 56 No iepriekš izklāstītā izriet, ka tas, ka kombinētas preču zīmes elements, uz kuru attiecas paziņojums par atteikšanos, tiek uzskatīts par tādu, kam nav atšķirtspējas, un tāpēc – ka tam ir neliela nozīme sajaukšanas iespējas visaptverošajā vērtējumā Direktīvas 2008/95 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, dažās situācijās noteikti varētu atbilst tam, kā konkrētā sabiedrības daļa uztver attiecīgos apzīmējumus. Tomēr nevar uzskatīt, ka tas tā noteikti būtu katrā gadījumā tādējādi, ka paziņojums par atteikšanos, kuram ir šāda iedarbība, varētu izraisīt tādu apzīmējumu reģistrāciju, kuri varētu radīt sajaukšanas iespēju minētās sabiedrības daļas uztverē šīs tiesību normas izpratnē.
- 57 Treškārt, ir jāuzsver, ka šī sprieduma 46. un 52. punktā veiktā interpretācija nevar tikt atspēkota ar apstākli, saskaņā ar kuru pamatlietā aplūkotajā paziņojumā par atteikšanos norādītais elements saskaņā ar valsts tiesībām un tā aprakstošā rakstura dēļ ir izslēgts no reģistrētai preču zīmei piešķirtās aizsardzības tādējādi, ka tā ņemšana vērā nozīmīgo faktoru analizē, lai konstatētu sajaukšanas iespēju Direktīvas 2008/95 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, ļautu tam iegūt aizsardzību, kāda tam nebūtu bijusi minētās direktīvas sistēmā.
- 58 Proti, sajaukšanas iespējas esamības konstatējums izraisa vienīgi noteiktu elementu kombinācijas aizsardzību, bet neaizsargā šādu aprakstošu elementu, kurš ir šīs kombinācijas daļa (skat. pēc analogijas rīkojumus, 2010. gada 15. janvāris, *Messer Group/Air Products and Chemicals*, C-579/08 P, nav publicēts, EU:C:2010:18, 73. punkts, un 2014. gada 30. janvāris, *Industrias Alen/The Clorox Company*, C-422/12 P, EU:C:2014:57, 45. punkts). Līdz ar to kombinētas preču zīmes īpašnieks katrā ziņā nevar atsaukties uz ekskluzīvajām tiesībām uz vienu no minētās preču zīmes elementiem neatkarīgi no tā, vai tas ir vai nav minēts valsts tiesībās paredzētajā paziņojumā par atteikšanos.

- 59 Turklāt, kā to secinājumu 26. un 50. punktā ir norādījis ģenerālvokāts, Direktīvā 2008/95 ir paredzētas pietiekamas garantijas, lai nodrošinātu, no vienas puses, ka apzīmējumi, kurus veido preču vai pakalpojumu, attiecībā uz kuriem reģistrācija ir pieteikta, kategorijas aprakstoši apzīmējumi vai norādes, piemērojot 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu, netiek reģistrēti vai tiek atzīti par spēkā neesošiem un tādējādi citi saimnieciskās darbības subjekti tos var brīvi izmantot.
- 60 No otras puses, no minētās direktīvas 6. panta 1. punkta b) apakšpunkta izriet, ka, ja apzīmējums ir likumīgi reģistrēts kā preču zīme, ar šo preču zīmi piešķirtās tiesības neļauj tās īpašniekam aizliegt trešajām personām izmantot komercdarbībā aprakstoša rakstura norādes attiecībā uz aptvertajām precēm un pakalpojumiem, ja vien ir ievēroti noteikti nosacījumi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1999. gada 4. maijs, *Windsurfing Chiemsee*, C-108/97 un C-109/97, EU:C:1999:230, 25. un 28. punkts; 2008. gada 10. aprīlis, *adidas un adidas Benelux*, C-102/07, EU:C:2008:217, 46. un 47. punkts, kā arī 2011. gada 10. marts, *Agencja Wydawnicza Technopol/ITSB*, C-51/10 P, EU:C:2011:139, 59. un 62. punkts).
- 61 Turklāt ir jāprecizē, ka minētā interpretācija atbilst Direktīvā 2008/95 izvirzītajiem mērķiem, uz kuriem ir atsauce šī sprieduma 32. punktā, jo tā vēlas garantēt, ka reģistrētas valsts preču zīmes aizsardzība pret sajaukšanas iespēju tiktu garantēta atbilstoši tiem pašiem kritērijiem un tādējādi vienveidīgi visās dalībvalstīs, tostarp ņemot vērā apstākli, ka daudzās dalībvalstīs nav paredzēta iespēja reģistrēt apzīmējumus kā preču zīmes, pievienojot šādus paziņojumus par atteikšanos, un ka ierakstu par šiem paziņojumiem veikšanas nosacījumi un pēdējo minēto iedarbība šo dalībvalstu likumdošanā var būt atšķirīga.
- 62 No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka Direktīvas 2008/95 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts paziņojums par atteikšanos, kura rezultātā no kombinētas preču zīmes atbilstošo faktoru analīzes ir izslēgts šajā paziņojumā minētais elements, lai noskaidrotu sajaukšanas iespējas esamību šīs tiesību normas izpratnē vai piešķirtu šādam elementam uzreiz un pastāvīgi ierobežotu nozīmīgumu šajā analīzē.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 63 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/95/EK (2008. gada 22. oktobris), ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts paziņojums par atteikšanos, kura rezultātā no kombinētas preču zīmes atbilstošo faktoru analīzes ir izslēgts šajā paziņojumā minētais elements, lai noskaidrotu sajaukšanas iespējas esamību šīs tiesību normas izpratnē vai piešķirtu šādam elementam uzreiz un pastāvīgi ierobežotu nozīmīgumu šajā analīzē.

[Paraksti]